

Саул (1860)

Шевченко Тарас Григорович

В непробудимому Китаї,
В Єгипті темному, у нас
І понад Індом і Євфратом
Свої ягнята і телята
На полі вольнім вольно пас
Чабан було в своєму раї.
І гадки-гадоньки не має,
Пасе, і доїть, і стриже
Свою худобу та співає...
Аж ось лихий царя несе
З законами, з мечем, з катами,
З князями, темними рабами.
Вночі підкрались, зайняли
Отари з поля; а пасущих,
І шатра їх, убогі кущі,
І все добро, дітей малих,
Сестру, жену і все взяли,
І все розтлили, осквернили,
І осквернених, худосилих,
Убогих серцем, завдали
В роботу-каторгу. Минали
За днями дні. Раби мовчали,
Царі лупилися, росли
І Вавілоні муровали.
А маги, бонзи і жерці
(Неначе наші панотці)
В храмах, в пагодах годувались,
Мов кабани царям на сало
Та на ковбаси. І царі
Самі собі побудували
Храми, кумирні, олтарі.
Раби німії поклонялись.
Жидам сердешним заздро стало,
Що й невеличкою царя
І з кизяка хоч олтаря
У їх немає. Попросили
Таки старого Самуїла,
Щоб він де хоче, там і взяв,
А дав би їм, старий, царя.
Отож премудрий прозорливець,
Поміркувавши, взяв єлей
Та взяв од козлищ і свиней
Того Саула здоровила

І їм помазав во царя.
Саул, не будучи дурак,
Набрав гарем собі чималий
Та й заходився царювать.
Дивилися та дивувались
На новобранця чабани
Та промовляли, що й вони
Таки не дурні. «Ач якого
Собі ми виблагали в бога
Самодержавця». А Саул
Бере і город, і аул,
Бере дівча, бере ягницю,
Будує кедрові світлиці,
Престол із золота кує,
Благоволеньє оддає
Своїм всеподданнішим голим.
І в багряниці довгополій
Ходив по храміні, ходив,
Аж поки, лобом неширокий,
В своїм гаремі одинокий,
Саул сердега одурів.

Незабаром зібралась рада.
«Панове чесная громадо!
Що нам робить? Наш мудрий цар,
Самодержавець-господар,
Сердешний одурів. Панове!
Чи нам його тепер лічить?
Чи заходиться та зробить
Царя здоровшого?» По мові,
По мудрій раді розійшлись
Смутнії пастирі.
В кедровій
В новій палаті цар не спить,
Не їсть, не п'є, не гомонить.
А мовчки долі, всемогучий,
Дере порфіру на онучі
І ніби морщить постолі,
Плете волоки, озуває
І у кедрових стін нових
Про батькове ося питає.
То возьме скіпетр і заграє,
Мов на сопілці.
Чабани,
Веніамінові внучата,
Тельця отрокам принесли,
Щоб їм дозволено співати
У сінях царських. Заревла
Сивоборода, волохата
Рідня Саулова пузата,
Та ще й гусяря привела,

Якогось чабана Давида.
«І вийде цар Саул, і вийде,—
Чабан співає,— на войну...»
Саул прочунався та й ну,
Як той москаль, у батька, в матір
Свою рідоньку волохату
І вздовж, і впоперек хрестить.
А гусяра того Давида
Трохи не вбив. Якби він знав,
Яке то лихо з його вийде,
З того лукавого Давида,
То, мов гадюку б, розтоптав
І ядовитую б розтер
Гадючу слину. А тепер
Плугами, ралом не розорем
Прокляту ниву: проросла
Колючим терном. Горе! Горе!
Дрібніють люде на землі,
Ростуть і висяться царі!

13 октября [1860,
С. Петербург]

Постійна адреса: http://ukrlit.org/shevchenko_taras_hryhorovych/saul